

Delårsrapport division Folktandvård 2021-04

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Styrning och uppföljning	4
Balanserad styrning.....	4
Sammanfattande måluppfyllelse i perspektiv	4
Produktion, tillgänglighet mm	6
Väsentliga personalförhållanden	6
Anställda och arbetad tid	6
Frånvaro.....	8
Ekonomiskt resultat	9
Periodens utfall	9
Resultatutveckling	9
Kostnadsutveckling.....	10
Nettokostnadsutveckling.....	10
Uppföljning av kostnader och förlorade intäkter pga. covid-19	10
Årsprognos.....	11
Riskanalys för årsprognosen	11
Ekonomiska handlingsplaner	12
Åtgärder för att uppnå ekonomi i balans.....	12
Investeringar	12
Uppföljning av internkontroll	13
Bilaga	14
Måluppfyllelse i perspektiv	14
Medborgare.....	14
Verksamhet	14
Medarbetare	15
Ekonomi.....	16

Sammanfattning

Division Folktandvårds verksamheter har påverkats negativt och grundligt av den pandemi som följt i coronavirusets fortsatta härjning vårvintern 2020. covid-19:s effekt på divisionens verksamhet är fortsatt att Folktandvården varit tvungen att reducera verksamheten till viss del, vilket drabbat norrbottningarna. Men, det finns ändå några glimtar från tertial 1 som är värda att nämnas.

Pandemin har fortsatt bättra på digitaliseringens takt både när det gäller digitala konsultationer och intern kompetensutveckling.

Andelen barn och unga som blir färdigbehandlade direkt vid undersökning ökar, liksom andelen teamtandvård i verksamheterna. Detta är en indikation på allt effektivare patientflöden i tandvården. Antalet anmälningar till Patientnämnden minskar jämfört med samma period föregående år. Även handläggningstiderna för avvikelser visar en positiv trend med minskad hanteringstid.

Det som är fortsatt ett stort bekymmer är den ekonomiska effekten av pandemin och bristen på rekryteringsbar kompetens. Detta är märkbart och divisionen kopplar en betydande avvikelse mot budget till pandemin våren 2021. Vidare har frånvaron under våren fortsatt vara högre än normalt. Samtidigt har patienter uteblivit i större omfattning än normalt. De direkta effekterna av pandemin är huvudsakligen negativa eftersom pandemin har lett till produktionsbortfall.

Utöver covid-19 är det dessa påverkansfaktorer och strukturer som division Folktandvårds resultat påverkas av:

- Klinikstrukturen i länet
- Bemanningsproblematik
- Arbetssätten – flödesbaserad teamtandvård
- Effektiv analys och planering av produktion och kapacitet

Division Folktandvård jobbar vidare med dessa viktiga och helt avgörande områden under 2021.

Styrning och uppföljning

Balanserad styrning

Region Norrbotten tillämpar balanserad styrning vilket innebär att verksamheten beskrivs, planeras och följs upp utifrån fem perspektiv:

Samhälle

Medborgare

Verksamhet

Medarbetare

Ekonomi

Samma modell används på alla nivåer i regionen, på så sätt skapas en tydlig logik i styrningen från politik till verksamhet.

Regionfullmäktige har inom respektive perspektiv fastställt strategiska mål. Utifrån dessa fastställer regionstyrelse och nämnder framgångsfaktorer. Divisionerna har indikatorer och mått som ska bidra till värderingen av måluppfyllelse i de strategiska målen. Måluppfyllelsen följs upp i två delårsrapporter samt i årsrapport.

Sammanfattande måluppfyllelse i perspektiv

Perspektiv	Regionens strategiska mål	Bedömning	Framgångsfaktor
Medborgare	Trygg norrbottning med god livskvalitet	●	En god vård med hög tillgänglighet
			Jämlik och jämställd hälsa genom främjande och förebyggande åtgärder
			Kvinnor, män, flickor och pojkar är delaktiga i samhällets utveckling
Verksamhet	God, nära och samordnad vård	●	Förflyttning mot öppna vårdformer
			Ett personcentrerat förhållningssätt där patienten är en aktiv och självklar partner
			En samordnad vård utifrån individens behov
			Verksamheten använder bästa tillgängliga kunskap
			En hållbar verksamhet med hög säkerhet
Medarbetare	Hållbar kompetensförsörjning	▲	Tillgänglig och rätt använd kompetens
			Ledarskap och medarbetarskap som främjar förbättring och förnyelse

Perspektiv	Regionens strategiska mål	Bedömning	Framgångsfaktor
			Hållbar arbetsmiljö
			Ansvarsfullt chefs- och medarbetarskap
Ekonomi	Långsiktigt hållbar ekonomi	▲	Verksamheten håller sina ekonomiska ramar
			Kostnadseffektiv verksamhet

Medborgare

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet delvis har uppnåtts per april. Andelen barn och unga som blir färdigbehandlade direkt vid undersökning ökar, liksom andelen teamtandvård i verksamheterna vilket tillsammans tyder på allt effektivare flöden i tandvården.

Verksamhet

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet delvis har uppnåtts per april. Antalet klagomål till Patientnämnden är betydligt färre än samma period 2020, vilket tyder på att verksamheterna hanterar klagomål och synpunkter från patienter på ett bra sätt. Dock finns det ett enskilda klagomål inom området kommunikation. Handläggningstiderna för avvikelser minskar men ännu är målen ej uppnådda.

Medarbetare

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet inte har uppfyllts under perioden. Kompetensförsörjningsproblematiken är en huvudsaklig faktor till det ekonomiska utfallet och divisionens problem med att utföra en jämlik vård. Sjukfrånvaron fortfarande hög men något bättre trend vid jämförelse mot samma period i fjol. Efterföljsamhet i lönesamrad sköts i vanlig ordning av divisionens chefer.

Ekonomi

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet inte har uppnåtts per april. Med minskad klinisk bemanning saknas de vårdintäkter som krävs för att täcka kostnaderna för befintlig klinikstruktur.

En fullständig redovisning av måluppfyllelse för framgångsfaktorer och styrmått finns i bilaga.

Produktion, tillgänglighet mm

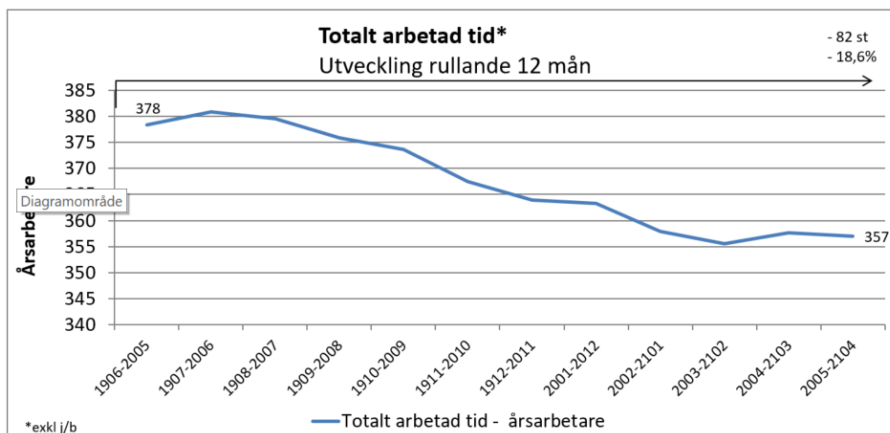
Folk tandvården använder verktyg för produktions- och kapacitetsplanering, uppföljning väntelägeläge samt detaljerad uppföljning av barntandvården för att följa vårdproduktion och tillgänglighet i länet. De flesta kliniker har relativt god följsamhet till målen i produktionsplaneringen. Långvarig brist på tillgängliga tandläkarresurser medför att en klinik har fortsatt stora svårigheter att klara av uppdragen.

1 mars återupptogs uppdraget att utföra fysiska munhälsobedömningar av in-tygsberättigade individer i länet. Detta har under pandemiåret till stora delar pausats för att skydda de mest sköra patienterna. Uppdraget har om möjligt genomförts via digitala kontakter med SÄBO. Munhälsobedömningar på plats är nu en högt prioriterad uppgift för klinikerna. Väntetiderna för tandnarkoser ökar stadigt då tillgängligheten till narkosresurser minskar under den utdragna pandemin. Detta påverkar ytterst tandvårdens högst prioriterade patientgrupper, barn och funktionsnedsatta med stora vårdbehov.

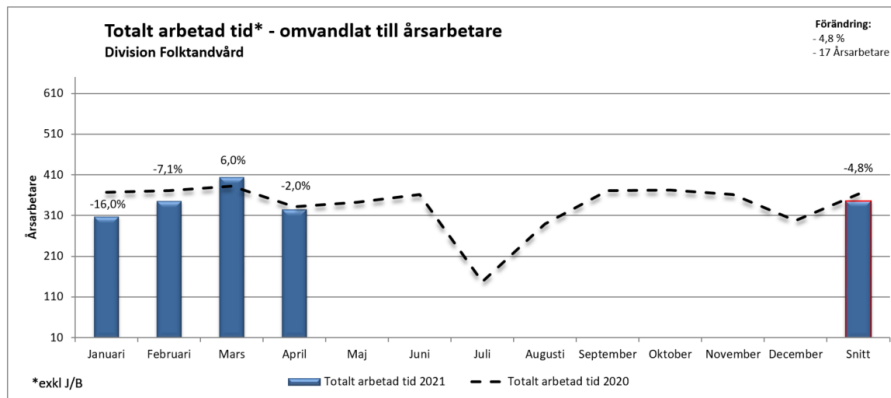
Väsentliga personalförhållanden

Anställda och arbetad tid

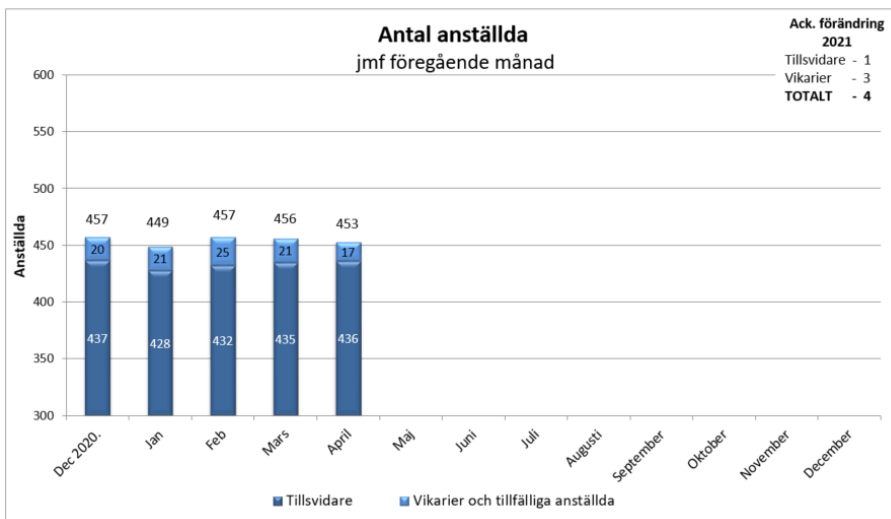
Arbetad tid omvandlat till årsarbetare, rullande 12 mån

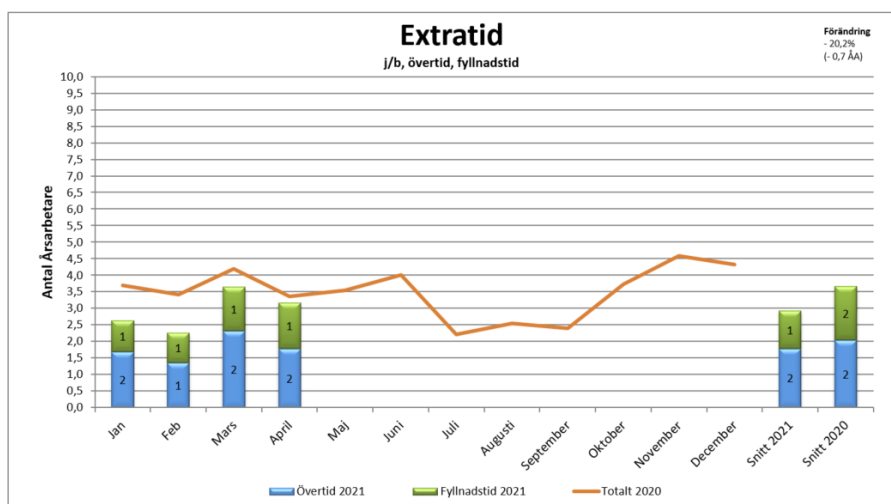
Arbetat tid omvandlat till årsarbetare

Antal anställda

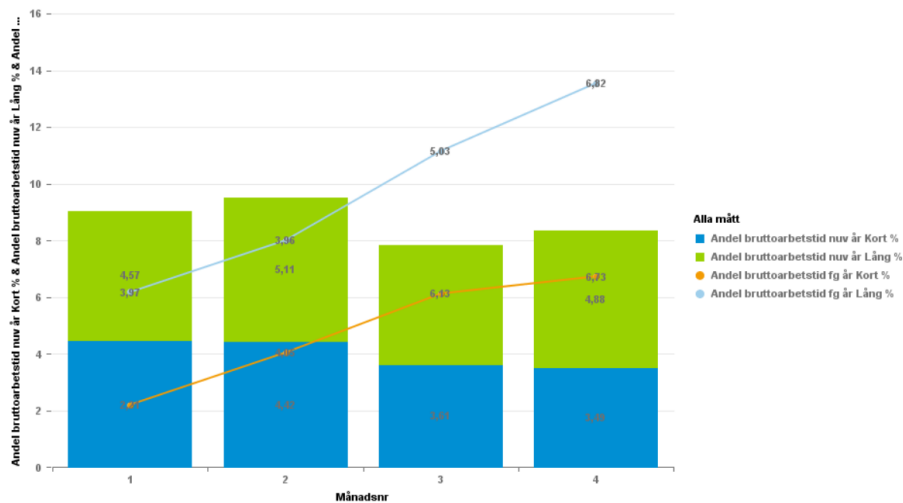

Extratid

Frånvaro

Sjukfrånvaro

Totalt 2021 jan-april
Kort: 3,98%
Lång: 4,68%
Totalt 8,66%
Totalt 2020 jan-april
Kort: 4,79%
Lång: 4,93%
Totalt: 9,72%

Ack per	202004	202104
Kvinnor	9,97%	8,80%
Män	7,40%	7,37%
Totalt	9,72%	8,66%

Bemanning: Fortsatt minskad bemanning med mycket stora svårigheter att återbesätta klinisk personal, i synnerhet tandläkare. Då antalet tandläkare minskar så minskar behovet av tandsköterskor. Bristen på tandsköterskor blir därför inte lika uppenbar som den skulle varit om rekrytering av tandläkare varit möjlig. Även antalet tandhygienister minskar. Rekrytering av nya medarbetare, inom samtliga tandvårdskompetenser, sker i första hand till våra större kliniker där bäst möjlighet ges till god handledning och utveckling.

Första tertialen 2021 visar på en något bättre trend då minskningen av antalet anställda är marginell (-4). Detta kan dock förklaras av att både tandläkare och tandsköterskor examineras under dessa månader och därmed anställs då.

Övertid: Något lägre under 2021 än motsvarande period i fjol. Övertid är inget som används i divisionen mer än i undantagsfall.

Sjukfrånvaro: lägre sjukfrånvaron än föregående år. Januari och februari hade dock betydligt högre frånvaro än brukligt vilket kan antas bero på den ökade smittspridningen i länet. Positiv trend att mars och april visat på tydlig minskning.

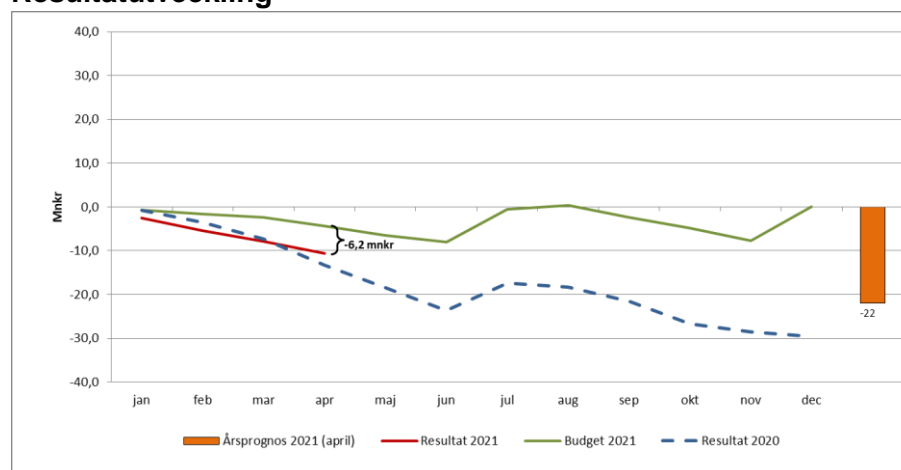
Folktandvården har under årets fyra första månader kunnat genomföra ett stort antal digitala utbildningar. Under 2020 ställdes i princip samtliga utbildningar in pga. pandemin varför det finns ett stort eftersatt utbildningsbehov. Tandvården är en kunskapsorganisation där ständig kompetensutveckling är ett krav för att säkerställa en god och säker vård. Via digitala lösningar kan den effektiva tiden för konsultationer och utbildningar maximeras och icke värdeskapande tid samt kostnader för resor i länet minimeras.

Inhyrda: Ej aktuellt för tandvården

Ekonomiskt resultat

Periodens utfall

Resultatutveckling

Folktandvårdens resultat ackumulerat april blev -10,6 mnkr vilket är 6,2 mnkr sämre än planerat. Den största avvikelsen ligger i tandvårdintäkter; -11,7 mnkr. Ca 7,7 mnkr av denna avvikelse förklaras av sjukfrånvaro. Nettoeffekten efter avdrag för minskad personal- och materialkostnad är ca -3,2 mnkr. Utöver detta saknas klinisk tandvårdspersonal för att kunna utföra tandvård på lönsam nivå.

Verksamhetsområde	Resultat	Budget	Resultat fg år
46 Allmäntandvård	-11,5	-5,0	-14,1
47 Specialisttandvård	-0,6	-0,3	-1,3
48 Tandteknik Norr	-0,4	-0,2	-0,3
49 Gemensamt	1,9	1,1	2,4
Totalt	-10,6	-4,4	-13,3

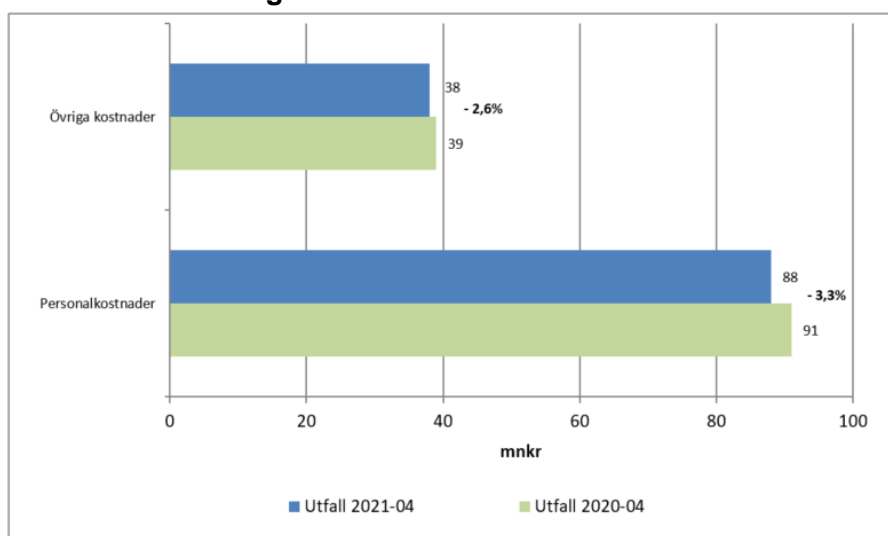
Allmäntandvårdens resultat är 2,6 mnkr bättre än 2020. Totalt sett finns det mindre erfaren klinisk personal men effekten i lägre vårdintäkter och lägre personal- och materialkostnad tar ut varandra. Skillnaden mellan åren ligger i högre barnkapitering och regionersättning.

Specialisttandvårdens resultat är 0,7 mnkr bättre än 2020. Kostnaden för personal är högre pga. fler tandsköterskor. Specialisttandläkarna är färre men tack vare en hög timintäkt skapas vårdintäkter som är större än den ökade personalkostnaden hos tandsköterskorna.

Tandtekniks resultat är 0,1 mnkr sämre än 2020 vilket beror på lägre andel interna beställningar.

Gemensamts resultat är 0,5 mnkr sämre än 2020 pga. av lägre regionsättning.

Kostnadsutveckling

Personalkostnaden är lägre än förra året då divisionen har färre medarbetare. Lägre bemanning leder till lägre övriga kostnader kopplade till vårdproduktion.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnaden har sjunkit från -13,3 till -10,6 mnkr sedan förra året och förklaras i avsnitten ovan.

Uppföljning av kostnader och förlorade intäkter pga. covid-19

	mnkr
Personalkostnader	0,8
Övriga kostnader	-0,9
Förlorade patientintäkter	-2,9
Summa:	-3,0

Det saknas 1,7 mnkr i förlorade tandvårdsintäkter pga. ökad sjukfrånvaro bland medarbetarna. Dessutom saknas 1,2 mnkr i tandvårdsintäkter till följd av patienters uteblivande. Nettoeffekten blir -1,8 mnkr efter att ha räknat bort minskad material- och lönekostnad. Till och med april beställdes covid-

relaterad skyddsutrustning för 1,2 mnkr vilket ger en total förlust på 3 mnkr som kan härledas till pandemin.

Årsprognos

Verksamhetsområde	Prognos	Årsbudget	Resultat fg år
46 Allmäntandvård	-26,1	-14,1	-37,0
47 Specialisttandvård	-0,8	0,1	-0,5
48 Tandteknik Norr	0,0	0,0	-2,7
49 Gemensamt	4,9	14,0	10,6
Totalt	-22,0	0,0	-29,6

Allmäntandvården beräknas gå 12 mnkr sämre än plan under förutsättning att sjukfrånvaron sjunker under andra halvåret och att rekrytering av klinisk personal lyckas samtidigt som tidigare rekryterade medarbetare behöver mindre handledning och kan bli mer lönsamma. Förbättringen från resultatet 2020 beror på antagandet att det är mindre pandemieffekt på helårsbasis (patienters uteblivande och medarbetarnas sjukfrånvaro antas minska).

Specialisttandvården beräknas gå 1 mnkr sämre än budget vilket följer den trend som inletts under föregående år och som har fortsatt under tertiäl 1 2021.

Tandteknik beräknas hämta igen det underskott som skapats under första tertiålet när tandvårdsproduktionen ökar i allmäntandvården.

Gemensamt beräknas ha mindre kostnader för utbildning, rekrytering och sjukresor under första halvåret för att sedan öka igen under hösten. Effekten beräknas inte få samma storlek som 2020 då pandemipåverkan var större.

Risikanalyis för årsprognosen

Om trenden för tertiäl 1 skulle hålla i sig kommer resultatet att hamna i nivå med föregående år, dvs. mellan -30 och -31 mnkr.

Risker:

- Patienters uteblivande fortsätter att vara högt trots mindre smittspridning; -2 mnkr.
- Medarbetarnas sjukfrånvaro fortsätter att vara hög trots mindre smittspridning; -4 mnkr.
- Klinisk personal slutar i Folktandvården och nyrekrytering dröjer eller leder till ersättare med mindre erfarenhet; -2 till -3 mnkr.

Ekonomiska handlingsplaner

(Mkr)	Uppdrag 2021	Uppdrag period 2021	Utfall period 2021	Prognos 2021
Tandvårdsmaterial	6,7	2,3	1,2	6,7
Lokalkostnader	1,8	0,6	0,7	1,8
Övriga rörelsekostnader	1,9	0,7	0,9	1,9
Totalt	10,4	3,6	2,8	10,4

I april uppfyllde Folktandvården målet för sänkta lokal- och övriga rörelsekostnader till fullo men bara till 52% av målet för sänkt tandvårdsmaterial. För att sänka kostnaden för tandvårdsmaterial läggs fokus på kostnadsmedvetenhet och att handla inom avtal. På helårsbasis finns därför fortfarande goda möjligheter att nå planerade 10,4 mnkr.

Åtgärder för att uppnå ekonomi i balans

- Anpassa klinikstrukturen efter bemanning och befolkningsutveckling
- Fortsätt rekrytera nya medarbetare och arbeta för att behålla befintlig personal
- Fortsatt utveckling och underhåll av arbetssätt
- Fortsatt god kostnadskontroll

Investeringar

Typ av investering (mnkr)	Utfall beslut före 2021	Utfall 2021	Summa	Beräknad årsprognos för investeringar
MT-utrustning	4,2	0,5	4,7	18,0
Totalt	4,2	0,5	4,7	18,0

Investeringar sker enligt utbytesplan och prioriteringsordning.

Uppföljning av internkontroll

Avser år		2021		
Genomförd internkontroll	Kontrollmetod	Utfört (datum, vecka, månad, period)	Uppföljning/resultat av kontrollen	Eventuella Åtgärder/ förändringar
Flödeseffektivitet	Kontrolleras genom ett särskilt styrkort med uppföljning av andelen teamtandvård och andel patienter färdiga på ett besök. Gränsmål finns upprättade med signalfärg (grönt, gult och rött).	Vecko- och månadsvis	Uppföljning sker månatligen aggregerat från klinik upp till divisionsnivå. Resultatet speglas på Insidan samt på klinikernas och stabens pulstavla. Dialog om utfallet sker varje vecka via konceptet chef-till-chef där analys och åtgärder presenteras med signalfärger (grönt, gult och rött).	Upprättar handlingsplan för områden med särskilda behov, utökad intern rörlighet.
Effektiv barntandvård	Kontrolleras genom ett detaljerat styrkort med uppföljning av tidsåtgång för olika yrkeskategorier samt försening. Delmåttan rangordnas, poängsätts och presenteras som ett enhetligt styrmått tillsammans med teamtandvård och färdig på ett besök, se flödeseffektivitet ovan.	Månatligen	Uppföljning sker månatligen aggregerat från klinik upp till divisionsnivå. Resultatet speglas på Insidan samt på klinikernas och stabens pulstavla.	Omfördelar resurser inom länet.

Bilaga

Måluppfyllelse i perspektiv

Medborgare

Perspektivet Medborgare beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter för att kvinnor och män, flickor och pojkar som medborgare får sina behov tillgodosedda och som leder till det bästa livet och den bästa hälsan.

Strategiskt mål: Trygg norrbottning med god livskvalitet

Framgångsfaktor	Divisionens mål	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
En god vård med hög tillgänglighet	Bra flöde med personen i centrum	Andel barn & unga som blir färdigbehandlade på ett besök.	72 %	68,5 %	↑
En god vård med hög tillgänglighet	Tandvård nära personen på nya sätt	Andel teamtandvård av total tid.	32%	31 %	↑

Andelen barn och unga som blir färdigbehandlade direkt vid undersökning ökar. Inga större skillnader ses mellan könen. Fördelning av arbetsuppgifter i tandvårdsteamet är en prioriterad uppgift för att få effektiva flöden och kunna erbjuda en vård på bästa effektiva omhändertagandenivå (BEON). Andelen teamtandvård ökar stadigt.

Coronapandemin har en betydande inverkan på folktandvårdens verksamheter bland annat med ökad frånvaro bland medarbetarna. Detta påverkar möjligheterna till arbetsfördelning av uppgifter för att kunna färdigbehandla patienten direkt vid undersökning. Sammantaget medför detta att måluppfyllelse inom perspektivet inte kan uppnås under rådande pandemi.

Verksamhet

Perspektivet Verksamhet beskriver de viktigaste målsättningarna för Region Norrbottens verksamheter att kunna bedriva arbete som är inriktat på effektivitet, säkerhet, jämställdhet, jämlikhet och kvalitet i arbetsmetoder och arbetsprocesser.

Strategiskt mål: God nära och samordnad vård

Framgångsfaktor	Divisionens mål	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Ett personcentrerat förhållningssätt där patienten är en aktiv och självklar partner	Välinformerade och aktiva partners i vården	Antal anmälningar till patientnämnden inom området kommunikation.	Minska		↑
En hållbar verksamhet med hög säkerhet	God och säker tandvård med hög kvalitet	Andel avvikelser: - Påbörjade inom 14 dagar - Avslutade inom 60 dagar	93% 70%	 81 % 67 %	↓

Antalet anmälningar till Patientnämnden rörande folktandvårdens verksamheter var totalt sex under tertial 1 att jämföra med 21 under samma period 2020. En positiv trend noteras. Ett ärende under 2021 rör kommunikation/information. Teach Back-metoden ska användas vid kommunikation och information i patientbehandlingen. Ett stort antal skriftliga patientinformatiorer är framtagna för utlämning vid eller inför tandvårdsbesök. Klagomål i tandvården utreds och använts i förbättringsarbetet för att få nöjda och delaktiga patienter. Klagomål och synpunkter från patienter ska alltid tas tillvara för att göra tandvården säkrare och bättre.

Handläggningstiderna för avvikelser har minskat jämfört med föregående år vilket följs via måttet ”avslutade inom 60 dagar”. Tyvärr ses en ökning av antalet avvikelser som inte påbörjas inom rimlig tid (14 dagar). Ett tydligt mål är att handläggningstiderna vid avvikelsehantering ska förkortas. Målen totalt för handläggningstiderna uppfylls inte för tertial 1 vilket kan bero på den ökade arbetsbelastningen för chefer i rådande pandemi då andra mer akuta arbetsuppgifter tyvärr måste prioriteras.

Antalet digitala konsultationer mellan allmän- och specialisttandvård fortsätter att öka och har fördubblats i jämförelse med samma period föregående år.

Medarbetare

Perspektivet Medarbetare visar hur Region Norrbotten är en attraktiv arbetsgivare som tar tillvara medarbetarnas resurser och låter dem växa och utvecklas tillsammans i arbetet. Skapar förutsättningar och stöd för chefer att framgångsrikt leda verksamhet och medarbetare genom ett hållbart ledarskap.

Strategiskt mål: Hållbar kompetensförsörjning

Framgångsfaktor	Divisionens mål	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Hållbar arbetsmiljö	Minska sjukfrånvaron i tandvården	Sjukfrånvaro	Minska		➔
Ansvarsfullt chefs och medarbetarskap	100 % efterföljsamhet i lönesamråd	Efterlevnad av lönesamråd.	Bevara		➔

Ekonomi

Perspektivet Ekonomi beskriver hur Region Norrbotten hushållar med tillgängliga resurser för att skapa och behålla en god ekonomi som ger rimlig handlingsfrihet.

Strategiskt mål: Långsiktigt hållbar ekonomi

Framgångsfaktor	Divisionens mål	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Verksamheten håller sina ekonomiska ramar	Rörliga vuxenintäkter så höga som bemanning, uppdrag och bästa kända arbets sätt medger.	ATV rörliga vuxenintäkter i kr/listad vuxen patient.	BU 2021 (690)	553	⬆
Verksamheten håller sina ekonomiska ramar	Rörliga vuxenintäkter så höga som bemanning, uppdrag och bästa kända arbets sätt medger.	STV rörliga vuxenintäkter i kr/regionin-vånare.	BU 2021 (50)	39	⬆
Kostnadseffektiv verksamhet	Sänkta materialkostnader i produktion.	Andel av summa intäkter (%), ATV	BU 2021 (9,5%)	10,6%	⬇
Kostnadseffektiv verksamhet	Sänkta materialkostnader i produktion.	Andel av summa intäkter (%), STV	BU 2021 (15,9%)	13,6%	➔
Kostnadseffektiv verksamhet	Sänkta materialkostnader i produktion.	Andel av summa intäkter (%), TTN	BU 2021 (14,8%)	14,6%	➔

Framgångsfaktor	Divisionens mål	Styrmått	Mål	Måluppfyllelse	Utveckling
Kostnadseffektiv verksamhet	Sänkta övriga rörelsekostnader inom ATV	Kr/listad patient	BU 2021 (156)	 149	➔
Kostnadseffektiv verksamhet	Bibehållen nivå på totala kostnader inom STV	Kr/regioninvånare	BU 2021 (98)	 92	➔
Kostnadseffektiv verksamhet	Kostnaderna för de Särskilda Uppdragen får inte öka, utan måste konsolideras eller minska.	Mnkr	BU 2021 (5,6)	 3,1	➔